MAATALOUS

Pientilat ovat harrastus ja sen takia pysyvät hengissä. **TUTKIMUSPÄÄLLIKKÖ JOHAN ÅBERG, MTK:N MAATALOUSLINJA**

Maatilojen keskipeltoala 2000–2012

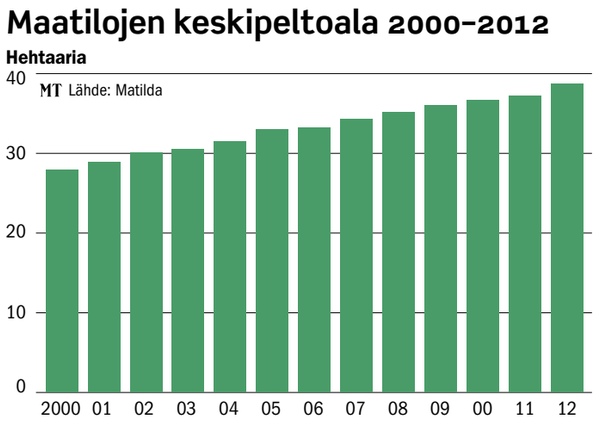

Maatilojen määrä peltoalaluokittain

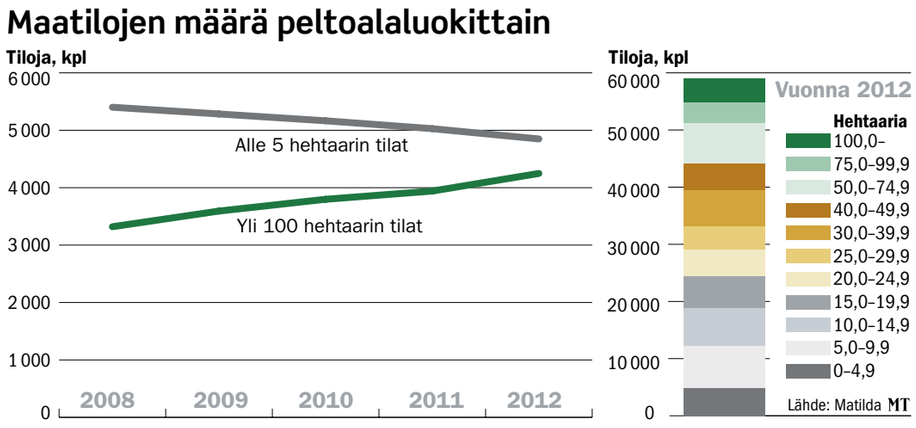

Yhä useammalla tilalla on peltoa yli sata hehtaaria

Suurimmat tilat kasvattavat kokoaan, mutta samaan aikaan pienimmät tilat sinnittelevät.

MARKKU VUORIKARI

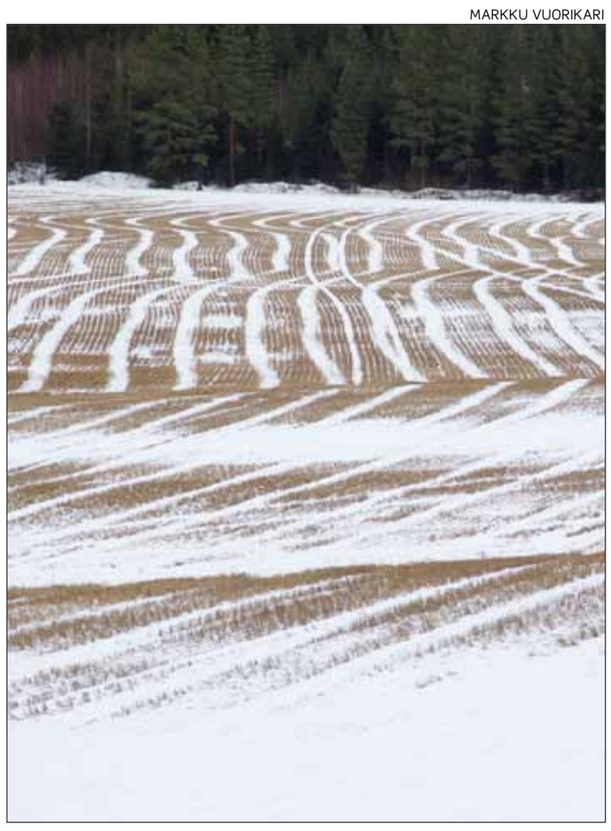

Suomessa on jo lähes yhtä paljon suuria, yli sadan hehtaarin tiloja, kuin pienimpiä, alle viiden hehtaarin tiloja. Yli sadan hehtaarin tilojen määrä on yli kaksinkertaistunut vuodesta 1995, jolloin Suomi liittyi EU:n jäseneksi.

Yli sadan hehtaarin tiloja oli viime vuoden lopussa noin 4 200, alle viiden hehtaarin tiloja 4 800.

Suurten tilojen kasvu on laventanut suomalaistilojen kokohaitaria, sillä pienimpien tilojen määrä on laskenut EU-vuosina varsin vähän. Huomattavasti suurempi vähennys on 10–15 hehtaarin ja 25–50 hehtaarin suuruisten tilojen määrässä.

MTK:n maatalouslinjan tutkimuspäällikön **Johan Åbergin** mukaan kehityksen taustalla on kaksi merkittävää syytä.

Keskikokoisten tilojen osuutta pienentää se, että niitä kehitetään ja sen myötä niistä ponnistetaan suurempiin pintaaloihin. Pienimmät taas säilyvät, koska niitä pidetään yllä tilan ulkopuolisilla tuloilla.

”Pientilat ovat harrastus ja sen takia pysyvät hengissä.”

Monet pienet tilat ovat myös erikoistuneet esimerkiksi hevosiin.

Tiedot tilojen kokomuutoksista perustuvat Maa- ja metsätalousministeriön Tietopalvelukeskuksen Tiken perjantaina julkistamaan tilastoon.

Keskikoko kasvaa suurten tilojen imussa

Tiken tilastojen mukaan yli 75 hehtaarin tilojen määrä on kasvanut, kun määrät kaikissa sitä pienemmissä kokoluokissa on vähentynyt.

Tilojen keskikoko kasvaa. Yli sadan hehtaarin tiloja oli viime vuonna 4 200.

Erityisesti kasvu painottuu Tiken mukaan tällä hetkellä yli sadan hehtaarin tiloihin. Niiden peltopinta-ala on kasvanut suhteessa eniten.

Koska suurten tilojen määrä lisääntyy, tilojen keskikokokin kasvaa. Keskimääräinen pintaala on lähes kaksinkertaistunut vuoden 1995 jälkeen.

Tällä hetkellä suomalaisella tilalla on keskimäärin 38,9 hehtaaria peltoa.

Keski-ikä laski ensi kerran

Viljelijöiden keski-ikä laski viime vuonna hieman edellisvuodesta. Viime vuonna viljelijät olivat iältään keskimäärin 50,7-vuotiaita.

Keski-ikä ei ole laskenut kertaakaan aikaisemmin 2000-luvulla. Toisaalta viime vuonnakin keski-ikä oli edelleen korkeampi kuin vuonna 2010.

Keski-iän laskusta huolimatta yli 50-vuotiaita viljelijöitä on edelleen enemmän kuin alle 50-vuotiaita.

Keskimäärin iäkkäimpiä viljelijät ovat kasvinviljelytiloilla ja nuorimpia siipikarjatiloilla.

JUHANI REKU

www.maataloustilastot.fi

Soijapeli hallitsi viljamarkkinoita

Kiina perui viime viikolla useita soijakauppoja Yhdysvalloista, mikä notkautti soijan ohella myös maissin ja vehnän hintoja.

Viikko oli kokonaisuutena mollivoittoinen ja hinnat jäivät Atlantin kummallakin puolella edellisperjantaita alemmas, vaikka viikko päättyi tukevaan nousuun.

Kiina on maailman suurin soijan ostaja ja hallitsee pelin. Muutamalla perutulla kaupalla hinnat saadaan laskuun, kun markkinoilla on muutoinkin epävarmuutta. Samaa kikkaa käytettiin syksyllä.

Osakekurssit ovat vahvistuneet alkuvuonna, mikä on vähentänyt kiinnostusta viljajohdannaisiin. Muutoinkin hyödykemarkkinoilla oli mollivoittoista. Kulta halpeni viime viikolla 6 prosenttia.

Eurooppa jatkoi vahvaa vehnän vientiä viime viikolla, jolloin komissio myönsi 420 miljoonaa kiloa lisää lupia. Vientilupia on myönnetty jo 12,1 miljardille kilolle, mikä on 44 prosenttia viime kautta enemmän.

Vientipiikki on täynnä, ainakin jos uskomme Yhdysvaltojen maatalousministeriön tuoreinta arviota. Sen mukaan EU-27 vienti kasvaa tällä kaudella 11 prosenttia. Algeria julkaisi viime viikolla uuden puolen miljardin kilon ostotenderin, joka taatusti kiinnostaa eurooppalaisia.

Ranskalainen Strategie Grains leikkasi toistamiseen EU-28:n vehnäennustetta ensi satokaudelle, nyt ennustetta viilattiin 1,1 miljardia kiloa Ranskan ja Englannin kylvöalan pienentymisen takia. Sato olisi silti 6 prosenttia viime vuotta suurempi.

Ohran, rapsin ja etenkin maissin (+20 prosenttia) arvioita nostettiin.

Yhdysvaltojen rutikuivilla vehnäpreerioilla satoi noin sentin viime viikolla, mutta lisää kaivataan. Myös Argentiinan ja Etelä-Brasilian kuivuusalueet saivat sateita.

Suomessa vehnän hinnat kääntyivät laskuun. Karkeasti puolet ostajista pudotti tarjouksiaan 2–3 euroa tonnilta.

VEIKKO NIITTYMAA

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %

Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

Vehnä	
Agrimarket	224–227 ↓
Avena	223–227 ↓
Fazer [1]	225 ↓
Helsingin Mylly	223–227 ↔
Kesko	228 ↔
(valk. väh. 12,0 %) [2]	
Kinnusen Mylly	234 ↔
Myllyn Paras	222 ↔
Raisio (sakol. 180–219)	221 ↓
(sakoluku 220–)	225–227 ↔
Y-maatalous [3]	228 ↓
Viking Malt (Amaretto)	235 ↔
Luomuvehnä	
Agrimarket	340 ↔
Fazer (valk. väh. 12 %)	340 ↔
Raisio	360 ↔
Rehuvehnä	
Agrimarket	217–219 ↓
A-Rehu	223 ↔
Avena	215 ↓
Kesko [2]	217 ↔
Kinnusen Mylly	215 ↔
Raisio	215–224 ↓
Y-maatalous	218–219 ↓
Luomurehuvehnä	
Agrimarket	275 ↔
Raisio	280 ↔
Rehuohra	
Agrimarket	197–210 ↔
Altia	210 ↔
A-Rehu	210 ↔
Avena	195–212 ↔
Genencor International - entsymiohra	212 ↔
Kesko [2]	200–205 ↔
Kinnusen Mylly	215–220 ↔
Raisio	210–220 ↔
Y-maatalous	200–210 ↔
Elintarvikeohra	
Viking Malt	220 ↔
Mallasohra	
Agrimarket [4]	225 ↔
Avena	215–225 ↓
Raisio	226 ↔
SGC (Prestige)	210 ↔
Viking Malt	230 ↔
(mallas- ja entsyymiohra)	
Luomumallasohra	
Agrimarket	400 ↔
Raisio	400 ↔
Viking Malt	410 ↔
Luomuohra	
Agrimarket	330 ↔
Kinnusen Mylly	330 ↔
Raisio	330 ↔
Rehukaura	
Agrimarket	183 ↔
–vienti	190–196 ↔
A-Rehu	183 ↔
Avena	183–195 ↔
Kesko [2]	181–193 ↓
Kinnusen Mylly	190 ↔
Raisio	180–195 ↑
Y-maatalous	193–197 ↔
Suurimokaura	
Myllyn Paras	200 ↔
Raisio	204–209 ↔
Luomukaura	
Agrimarket	285 ↔
Avena	255 ↔
Helsingin Mylly	270 ↔
Kesko [2]	285 ↔
Polar bio oats	300 ↔
Raisio	300 ↔
Luomurehukaura	
Agrimarket	255 ↔
Kinnusen Mylly	260 ↔
Raisio	270 ↔
Ruis	
Agrimarket	225 ↔
Avena	225 ↔
Fazer [5]	229 ↔
Kinnusen Mylly [6]	232 ↔
Myllyn Paras	230 ↔
Raisio	229 ↑
Luomuruis	
Agrimarket	385 ↔
Fazer	410 ↔
Helsingin Mylly	380 ↔
Kinnusen Mylly	380 ↔
Raisio	380 ↔
Kevätrypsi ja -rapsi	
Avena	457–463 ↓
Raisio	454–463 ↓
Luomurypsi ja -rapsi	
Raisio	650 ↔
Härkäpapu	
Agrimarket	300 ↔
Raisio	300 ↔
Luomuhärkäpapu	
Agrimarket	370 ↔
Kinnusen Mylly	375 ↔
Raisio	380 ↔
Rehuherne	
Agrimarket	280 ↔
Raisio	280 ↔
Luomurehuherne	
Agrimarket	370 ↔
Raisio	380 ↔

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ↔ laskenut ↓ viikon takaisesta.

[1] Sako vähintään 180.
[2] Hinnasta vähennetään välityspalkkio.
[3] Valkuainen vähintään 12 %. 242 euroa, jos valk. väh. 14 %. Seinäjoki 224 euroa
[4] Barke,Tipple.
[5] Sako vähintään 60.
[6] Sako vähintään 80, hlp 71.

Hintatiedot ostajilta

Clearfield-rypsi pärjäsi virallisissa kokeissa aiempaa paremmin

Moni olisi kiinnostunut Clearfield-viljelymenetelmästä, mutta siihen soveltuvaa Aurea Cl -rypsiä on pidetty liian heikkosatoisena. Viime kesän virallisissa lajikekokeissa se kuitenkin pärjäsi hyvin, K-maatalouden koetilan tutkija **Marjo Serenius** kertoo.

Aiemmin Aureaa on virallisissa kokeissa viljelty samoin periaattein kuin muita rypsejä. Nyt sille käytettiin ensimmäistä kertaa Clearfield-menetelmään oleellisesti kuuluvaa Clamox-rikkahävitettä – oltiin siis lähempänä lajikkeen käytännön viljelyä.

Clearfield-menetelmä perustuu siihen, että lajike on jalostettu kestämään laajatehoista Clamoxia. Valmiste tehoaa myös vaikeasti torjuttaviin rikkoihin, kuten juolavehnään ja hukkakauraan. Myös tavalliset rypsilajikkeet se tuhoaisi.

Viime kesän virallisissa kokeissa Aurea Cl:n sato oli seitsemän prosenttia mittarilajike Petitaa suurempi, kun se aiemmin on jäänyt kymmenkunta prosenttia heikommaksi.

Koetilalle GEP-hyväksyntä

Tänä vuonna 50-vuotispäiväänsä viettävällä K-ryhmän koetilalla Hauholla tehdään nyt aiempaa enemmän virallisia lajikekokeita, kun MTT ulkoistaa toimintojaan.

Tilan oma koetoiminta on myös laajaa. Kaikkiaan koeruutuja on joka kesä kolmisen tuhatta.

Koetilalle myönnettiin tammikuussa kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavan laitoksen GEP-hyväksyntä.

Hyväksytty laatujärjestelmä on edellytys sille, että koetilan tuloksia voidaan käyttää virallisina koetuloksina kasvinsuojeluaineita rekisteröitäessä.

Neljä satoisaa uutuutta

Viime vuonna koetilalla testatuista lajikkeista hyväksyttiin viralliseen lajikeluetteloon viisi. Niistä neljä on myynnissä alkavalla kasvukaudella.

SW Mitja on kaksitahoinen ohra, Bettina myöhäinen kaura, Caspian uusi hybridiruis ja Majong hybridirapsi.

Kaikki ovat erittäin satoisia, Serenius kertoo. Caspianista saatiin viime kesän kokeissa peräti 11 tonnin hehtaarisato. Ruutusato on yleensä selvästi parempi kuin sato käytännön viljelyssä, mutta silti se kertoo lajikkeen mahdollisuuksista.

Tilalta lähtenyt 117 lajiketta

Koetilalla testatuista lajikkeista 117 on vuosien mittaan päätynyt viralliseen lajikeluetteloon, johtaja **Antti Ollila** kertoo.

Viime vuoden viljelytilastoissa K-ryhmän lajikkeilla oli vankka asema.

Vilde-ohra oli eniten viljelty ohra (12 prosenttia rehuohra-alasta) ja Belinda eniten viljelty kaura (14 prosenttia kaura-alasta). Zebra oli kevätvehnistä kakkonen, samoin SW Magnifik syysvehnistä.

Karita-herne ja Largo-syysrypsi olivat omien luokkiensa ykkösiä, SW Petita -rypsi ja Tamarin-kevätrapsi kakkosia.

SATU LEHTONEN

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Lannoitteet uhka monimuotoisuudelle

Maailman väestönkasvu vaatii ruuantuotannon tehostamista. Tuotantoa tehostettaessa pitää ottaa huomioon sen aiheuttamat ympäristöongelmat, kirjoittaa eurooppalainen The Ecologist -verkkolehti.

Tehokkaalle ruuantuotannolle välttämättömät typpilannoitteet ovat lehden mukaan uhka sekä luonnon monimuotoisuudelle että ihmisen terveydelle.

Kemiallisissa lannoitteissa käytetty typpi sidotaan ilmakehästä, mikä on tuplannut sidotun typen määrän luonnolliseen typensidontaan verrattuna, lehti kirjoittaa.

Sen sijaan että typpi päätyisi viljelykasvien käyttöön, osa typestä huuhtoutuu vesistöihin ja haihtuu ilmaan. Ilmakehän typpi on riski myös ihmisten terveydelle.

Camelinasta hyötyä ja haittaa rehussa

Tuoreen tutkimuksen mukaan camelinan lisääminen broilerin rehuun heikentää eläimen kasvua mutta parantaa tuotetun lihan rasvahappokoostumusta, kertoo World poultry -verkkolehti.

Oklahomassa sienet kasvavat rekassa

Yhdysvalloissa Oklahoman osavaltiossa sijaitseva maatila on perustanut sienikasvattamon rekan perävaunuun, kertoo Oklahoman-lehden Newsok-verkkosivusto. Kasvattamo tuottaa sieniä sekä paikallisille ravintoloille että lääketeollisuuden käyttöön.

Sienitila sai innovatiivisen kasvattamonsa kehittämiseen maataloustuotannon parantamiseen ja monipuolistamiseen myöntävää avustusta osavaltion maatalousvirastolta.

Ukrainan tuotantoeläimet rekisteriin

Ukrainan maatalousministeriö aikoo tehdä kaikkien tuotantoeläinten rekisteröinnistä pakollista. Tähän asti Ukrainassa on pitänyt rekisteröidä vain sellaiset eläimet, jotka myydään esimerkiksi elintarviketeollisuuteen. Nyt rekisteröinti laajenisi koskemaan myös kotitarvekäyttöä, kertoo Kyiv Post -verkkolehdessään.

Lain tultua voimaan yhtäkään rekisteröimätöntä eläintä ei saa myydä, teurastaa tai käyttää jalostukseen.

Sorgum kiinnostaa Yhdysvalloissa

Kuivia oloja sietävän kirjodurran eli sorgumin viljely on alkanut tauon jälkeen kiinnostaa Yhdysvaltain Mississipin osavaltion viljelijöitä, kertoo Mississippi-crops-verkkolehti.

Viime vuosina kiinnostus sorgumia kohtaan on ollut vähäistä, eikä Mississipin maatalousyliopisto ole siksi vuosiin testannut sorgumlajikkeita.

Sorgum kuuluu durra-kasvien sukuun, ja sitä viljellään ihmisten ja kotieläinten ravinnoksi Afrikassa, Intiassa ja Etelä-Amerikassa. Sorgum on vehnän, kauran, maissin ja ohran ohella yksi maailman viidestä käytetyimmästä viljasta.

Ruokaturva Afrikan viljelijöiden varassa

Afrikan maiden köyhyyskierteen katkaiseminen edellyttää merkittäviä satsauksia sadon käsittelyyn ja varastointiin, toteaa pääsihteeri **Jane Karuku** Afrikan vihreän vallankumouksen (Agra) liikkeestä.

Niiden puutteet aiheuttavat Agran arvioiden mukaan peräti neljän miljardin Yhdysvaltain dollarin eli yli kolmen miljardin euron menetykset vuodessa.

Erityisesti menetykset koettelevat pienviljelijöitä, joiden varassa on suuri osa maanosan ruokaturvasta. **Anne Mbaabu** Agrasta korostaakin, että vahingot ovat merkittävä uhka koko maanosan ruokaturvalle.

Konehallin rahat tukiverkolle

Sarka-messuilla huutokaupattiin konehalli.

Messujen järjestäjät luovuttivat huutokaupparahat, 8 200 euroa, Maaseudun tukihenkilöverkolle Seinäjoella 15. helmikuuta pidetyssä tilaisuudessa.